

Aniq va tabiiy fanlar kafedrası Matematika yo'nalishi 22_01-guruh uchun Funktsional analiz fanidan yakuniy nazorat savollari

No	Mavzu	1-QISM	2-QISM	3-QISM	4-QISM	5-qism
1.	Metrik fazolar va ularga misollar. Metrik fazolarni uzluksiz akslantirishlar. Izometriya. Metrik fazolarda yaqinlashishlar. Ochiq va yopiq to'plamlar.	Metrik fazoning ta'rifi va misollar.	Metrik fazoda uzluksiz akslantirish ta'rifi va misol	$\rho(x, y) = \cos x - \cos y , x, y \in \mathbb{R}$ metrika bo'ladimi? Metrikaning qaysi sharti bajarilmaydi.	$X = \mathbb{R}^1. \rho(x, y) = (x - y)^2$ metrika bo'ladimi? Qaysi metrik shart bajarilmaydi.	$X = \mathbb{R}^1. \rho(x, y) = \sin x - \sin y $ metrika bo'ladimi. Qaysi metrika sharti bajarilmaydi.
2.		Metrik fazoda gomeomorfizm ta'rifi va misol	Gyolder tengsizligini isbotlang	Q ni R ning hamma yerida zich ekanligini isbotlang.	$X = \mathbb{R}^n, \rho(x, y) = \sum_{k=1}^n x_k - y_k ^2$ akslantirishni metrika shartlariga tekshiring.	$X = \mathbb{R}^2, \rho(x, y) = x_1 - y_2 + y_1 - x_2 $ akslantirishni metrika shartlariga tekshiring.
3.		Minkovskiy tengsizligini isbotlang.	Metrik fazoda izometriya ta'rifi va misol	R metrik fazo bo'lishini isbotlang.	$C[a; b]$ metrik fazo bo'lishini isbotlang.	ℓ_2 metrik fazo bo'lishini isbotlang.
4.		Metrik fazoda yopiq to'plam ta'rifi va unga misol	Limit nuqta, yakalangan nuqta ta'riflari va ularga oid misollar	R/Q ning barcha limitik nuqtalari to'plamini toping.	Biror bo'sh bo'lmagan X - to'plam va bu to'plamda quyidagicha funksiya $d(x, y) = \begin{cases} 0, & \text{agar } x = y \\ 1, & \text{agar } x \neq y \end{cases}$ berilgan bo'lsin. Berilgan $d(x, y)$ - funksiya metrika ekanligi isbotlansin.	Shunday metrik fazoga va undagi ikkita $B(x_1, r_1), B(x_2, r_2)$ sharlarga misol keltiringki, $r_1 < r_2$ va $B(x_1, r_1) \supset B(x_2, r_2)$ bo'lsin.
5.		Metrik fazolarda yaqinlashish ta'rifi va unga doir misol.	Metrik fazolarda zich to'plamlar va ularga doir misollar.	$X = \ell_2, \rho(x, y) = \sum_{n=1}^{\infty} x_n - y_n ^2$ akslantirishni metrika shartlariga tekshiring.	$[0,1]$ metrik fazoda $y_n(t) = t^n - t^{2n}$ ketma-ketlik yaqinlashuvchi bo'ladimi?	$C[0,1]$ metrik fazoda $x_n(t) = t^n - t^{n+1}$ ketma-ketlik yaqinlashuvchi bo'ladimi?

6.		To'plamning yopig'i ta'rifi	Metrik fazoda ochiq to'plam ta'rifi va unga misol	$[0,1]$ metrik fazoda $x_n(t) = t^n - 2t^{n+1} + t^{n+2}$ ketma-ketlik yaqinlashuvchi bo'ladimi?	$[0,1]$ metrik fazoda $x_n(t) = \frac{t^n}{n} - \frac{t^{n+1}}{n+1}$ ketma-ketlik yaqinlashuvchi bo'ladimi?	$x_n(t) = n^2te^{-nt}$ funksiyalar ketma-ketligi $x(t)=0$ funksiyaga har bir nuqtada yaqinlashuvchi, ammo $C_1[0,1]$ metric fazoda yaqinlashuvchi emas. Isbotlang.
7.		To'plam yopig'ining xossalari.	To'plamning urinish nuqtasi ta'rifi va unga oid misol	$X = N, x = 5, y = 24, \rho(x, y) = \frac{1}{10} x - y $. Berilgan metrikaga nisbatan bu funksiyalar orasidagi masofani toping.	$X = R^2, \rho(x, y) = x_1 - y_1 + x_2 - y_2 ^2$ akslantirishni metrika shartlariga tekshiring.	$\rho_1(f, g) = \int_a^b f(x) - g(x) dx, X = C[a, b]$. Bu akslantirishni metrika shartlariga tekshiring.
8.		Metrik fazoda yopiq to'plamlarning birlashmasi va kesishmasi haqidagi teorema	To'plamning limitik nuqtasi ta'rifi va unga oid misol	$X = \mathbb{R}^3, \rho(x, y) = \sqrt{(x_1 - y_1)^2 + (x_2 - y_2)^2}$. Berilgan metrikaga nisbatan $x = (8; 4; 3), y = (6; 0; -1)$ vektorlar orasidagi masofani toping.	$X = R^2, \rho(x, y) = x_1 - y_1 + 2 x_2 - y_2 ^2$ akslantirishni metrika shartlariga tekshiring.	$X = C[0, \pi], x(t) = \sin t, y = \cos t, \rho(x, y) = \max_{0 \leq t \leq \pi} x(t) - y(t) $. Berilgan metrikaga nisbatan bu funksiyalar orasidagi masofani toping.
9.	To'la metrik fazolar. Metrik fazolarni to'ldirish haqidagi teorema Metrik fazolarda kompakt va nisbiy	To'la metrik fazo ta'rifi va unga oid misollar.	Metrik fazoni to'ldirmasi ta'rifi va unga oid misol	$C[a, b]$ fazo to'la metrik fazodir. Isbotlang.	$\rho_1(f, g) = \int_a^b f(x) - g(x) dx, X = C[a, b]$. Bu akslantirishni metrika shartlariga tekshiring.	$X = \ell_2, x = (1, 1, 0, 1, 0, 0, \dots), y = (0, 0, 0, \dots), \rho(x, y) = \sqrt{\sum_{n=1}^{\infty} x_n - y_n ^2}$. Berilgan metrikaga nisbatan bu elementlar orasidagi masofani toping.
10		Kompakt metrik fazo ta'rifi va unga oid misollar	Nisbiy kompakt tushunchasi va unga oid misollar	l_2 fazosida yopiq va chegaralangan, ammo kompakt bo'lmagan to'plamga misol keltiring.	To'plamning chegaralanganligidan, uning nisbiy kompakt bo'lishi kelib chiqadimi? Misol keltiring.	$C[0; 1]$ fazoda $\Phi = \{x_\alpha t = \frac{2\alpha t}{1 + \alpha^2 t^2}, \alpha \in (0; \infty)\}$ funksiyalar oilasini nisbiy kompaktlikka tekshiring.

11.	kompakt to'plamlar. Qisuvchi akslantirishlar prinsipi va uning tadbiqlari	Qisuvchi akslantirish ta'rifi va unga oid misollar	Qo'zg'almas nuqta ta'rifi va unga oid misollar	$f(x) = x + \frac{1}{x}$ akslantirish $[1; \infty)$ nurda qisqartiruvchi bo'ladimi?	$f(x) = 4x - 4x^2$ funksiya $[0;1]$ kesmani o'zini-o'ziga akslantirishga tekshiring. Bu akslantirish qisqartiruvchi bo'ladimi?	$A: f(x) \rightarrow \frac{1}{2} \int_0^1 xtf(t)dt + \frac{5}{6}x$ akslantirishning $C[0;1]$ fazosida qisqartiruvchi ekanligini ko'rsating va uni qo'zg'almas nuqtasini toping.
12.		Qisuvchi akslantirishlar prinsipi	Qisuvchi akslantirishga misol keltiring	$X = \mathbb{R}^3, \rho(x, y) = \sqrt{(x_1 - y_1)^2 + (x_2 - y_2)^2}$. Berilgan metrikaga nisbatan $x = (7; 2; 3), y = (6; 0; -1)$ vektorlar orasidagi masofani toping.	$X = \mathbb{R}^3, \rho(x, y) = \sqrt{(x_1 - y_1)^2 + (x_2 - y_2)^2}$. Berilgan metrikaga nisbatan $x = (8; 4; 3), y = (5; 1; -2)$ vektorlar orasidagi masofani toping.	$C[0,2]$ fazoda aynan nol $(\theta(t) \equiv 0)$ va quydagi funksiya orasidagi masofani toping: $f(x) = x^3 - x^2 + 6$.
13.	Chiziqli fazo ta'rifi va unga misollar. Izomorof fazolar. Chiziqli bog'langanlik. Chiziqli fazo o'lchami.	Chiziqli fazo ta'rifi va unga oid misollar.	Chiziqli fazolarning o'zaro izomorfligi ta'rifi va unga misol	Berilgan fazoda quyidagi elementlar chiziqli bog'lilanganmi? $\mathbb{R}^3: \bar{a} = (1, -2, 4), \bar{b} = (-1, 2, 3), \bar{c} = (1, 1, 0)$.	Chiziqli bog'langanlikka tekshiring: $x_1(t) = 1, x_2(t) = \cos t, x_3(t) = \cos^2 t \in C[0, 2\pi]$.	Chiziqli bog'langanlikka tekshiring: $x_1 = (1, 1, 2), x_2 = (1, 0, 1), x_3 = (1, 0, 0) \in \mathbb{R}^3$.
14.		Chiziqli bog'langan elementlar sistemasi ta'rifi va unga misol	Chiziqli fazo o'lchami va unga oid misollar	Chiziqli bog'langanlikka tekshiring: $x_1 = (1, 1, 0), x_2 = (1, 0, 1), x_3 = (1, 0, 0) \in \mathbb{R}^3$.	Chiziqli bog'langanlikka tekshiring: $x_1 = (1, 1, 2), x_2 = (1, 0, 1), x_3 = (1, 1, 1) \in \mathbb{R}^3$.	Chiziqli bog'langanlikka tekshiring: $x_1 = (2, 1, 2), x_2 = (1, 0, 1), x_3 = (1, 1, 0) \in \mathbb{R}^3$.
15.		Chiziqli bog'lanmagan elementlar sistemasi ta'rifi va unga misol	Cheksiz o'lchamli chiziqli fazo ta'rifi va unga doir misol	$C[a, b]$ chiziqli fazo ekanligini ko'rsating.	$\mathbb{R}^n$ chiziqli fazo ekanligini ko'rsating.	$\dim \mathbb{R}^3 = 3$ ekanligini ko'rsating.
16.		Chekli o'lchamli chiziqli fazo ta'rifi va unga doir misol	Chiziqli bog'langan va bog'lanmagan elementlar sistemalari ta'riflari	$E = \mathbb{R}^3; x = (0, 1, 1), y = (1, 0, 1), z = (1, 1, 1)$. Chiziqli erklilikka tekshiring..	$E = \mathbb{R}^3, x = (-1, 0, 1), y = (0, -1, 1), z = (2, 0, -1)$.	$\dim \mathbb{R}^2 = 2$ ekanligini ko'rsating.

					Chiziqli erklilikka tekshiring.	
17	Chiziqli fazoning qism fazosi. Chiziqli fazoning faktor fazosi	Chiziqli fazoning qism fazosi ta'rifi va misol	Chiziqli fazoning faktor fazosi ta'rifi va misol	Berilgan fazoda quyidagi elementlar chiziqli bog'liqmi? $\mathbb{R}^3: \bar{a} = (1, -2, -1), \bar{b} = (-1, 2, 3), \bar{c} = (1, 1, 0)$.	Quyidagi vektorlar chiziqli erklimi: $\bar{a} = (1, -2, 0), \bar{b} = (-1, 0, 3), \bar{c} = (1, 1, 0)$.	$d = (2, -3, 4)$ vektorni $a = (-1, 2, 0), b = (1, 0, 3), c = (0, -1, 1)$ vektorlar orqali ifodalang.
18	Chiziqli funkcionallar . Qavariq to'plam va qavariq funkcionallar . Xan-Banax teoremasi	Chiziqli fazoda chiziqli funkcionallar ta'rifi va unga oid misol	Qavariq to'plam ta'rifi va unga oid misol	Funkcionallar chiziqli? $f: C[0,1] \rightarrow C, f(x) = \int_0^\pi x(t) \cos t dt$.	Funkcionallar chiziqli? $f: L_1[0,1] \rightarrow C, f(x) = \int_0^1 e^t x(t) dt$.	$p: C[a, b] \rightarrow \mathbb{R}, p(x) = \int_b^a x(t) dt$ funkcionallar norma bo'ladimi?
19		Chiziqli fazoda qavariq funkcionallar ta'rifi va unga oid misol	Chiziqli fazolarda Xan-Banax teoremasi	$p: C[a, b] \rightarrow R$ va $p(x) = \int_a^b x(t) dt$ bo'lsa p akslantirish qavariq funkcionallar ekanligini isbotlang	$\mathbb{R}^2$ fazoda $p(x, y) = x^2 + y^2$ funkcionallarni qavariqlikka tekshiring	$\mathbb{R}^2$ fazoda $p(x, y) = \sqrt{x^2 + y^2}$ funkcionallarni qavariqlikka tekshiring
20		Qavariq jism ta'rifi va unga oid misol	Qavariq to'plamlarning kesishmasi haqidagi teorema	Funkcionallar chiziqli? $f: R^3 \rightarrow R^*, f(x) = a_1 x_1 + a_2 x_2 + a_3 x_3$.	Funkcionallar chiziqli? $f: C_{[0,1]} \rightarrow C, f(x) = \int_0^1 t^2 x(t) dt$.	Funkcionallar chiziqli? $f: L \rightarrow C, f(x) = \int_0^1 \sin t x(t) dt$.

21		Qavariq to'plam va qavariq jism ta'riflari	Chiziqli funksionalni davomi ta'rifi	Funksional chiziqli? $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = a_1x_1 + a_3x_3.$	Funksional chiziqli? $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{C}, f(x) = \int_0^1 e^{3t}x(t)dt$	Funksional chiziqli? $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{C}, f(x) = \int_0^1 \cos t x\left(\frac{t}{3}\right)dt.$
22	Chiziqli normalangan fazo ta'rifi va unga misollar.	Chiziqli normalangan fazo ta'rifi va unga oid misollar	To'la normalangan fazo ta'rifi va unga oid misollar	$p: C^{(2)}[a, b] \rightarrow \mathbb{R}, p(x) = x(a) + x'(a) + \max_{a \leq t \leq b} x''(t) $ funksional norma bo'ladimi?	$p: C^{(2)}[a, b] \rightarrow \mathbb{R}, p(x) = x(a) + x(b) + \max_{a \leq t \leq b} x''(t) $ funksional norma bo'ladimi?	$x_n(t) = \frac{nt}{1+n^2+t^2} \in C[0; 1], n = 1, 2, 3, \dots$ ketma-ketlik ko'rsatilgan fazoda nolga yaqinlashadimi? Bunda norma $\ x\ = \max_{a \leq t \leq b} x(t) .$
23	To'la normalangan fazolar. Normalangan fazoning qism fazosi va faktor fazosi.	Norma ta'rifi va unga oid misol	Normalangan fazoning qism fazosi ta'rif va unga oid misol	$p: C[a, b] \rightarrow \mathbb{R}, p(x) = \int_b^a x(t) dt$ funksional norma bo'ladimi?	$p: C^{(1)}[a, b] \rightarrow \mathbb{R}, p(x) = \max_{a \leq t \leq b} x'(t) $ funksional norma bo'ladimi?	$P: C_{[a; b]} \rightarrow \mathbb{R}, p(x) = \left(\int_a^b x(t) ^2 dt\right)^{\frac{1}{2}}$ funksional norma bo'ladimi?
24	To'la normalangan fazo ta'rifi va unga oid misol	To'la normalangan fazo ta'rifi va unga oid misol	Normalangan fazoning faktor fazosi	$p: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}, p(x) = 2 x_1 + 3 x_2 $ funksional norma shartlarini qanoatlantirishini tekshiring.	$p: C^{(1)}[a, b] \rightarrow \mathbb{R}, p(x) = x(b) - x(a) + \max_{a \leq t \leq b} x'(t) $ funksional norma bo'ladimi?	$P: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}, p(x) = x_1 + x_2 + \dots + x_n $ funksional norma bo'ladimi?
25	Evklid fazosi ta'rifi. Koshi-Bunyakovskiy tengsizligi. Misollar.	Evklid fazosi ta'rifi va unga oid misollar	Koshi-Bunyakovskiy tengsizligi	$E = C[a; b], p(x, y) = \int_a^b e^t x(t)y(t)dt$ ifoda skalyar ko'paytma bo'ladimi?	$E = \mathbb{R}^3, p(x, y) = x_1y_1 + x_2y_2 - x_3y_3$ ifoda skalyar ko'paytma bo'ladimi?	$E = C[a, b], (x, y) = \int_a^b x^4(t)y^4(t)dt$ ifoda skalyar ko'paytma bo'ladimi?
26	Ortogonal normalangan sistema. Shmidtning ortogonallas	Ortogonal normalangan sistema tushuncha va unga oid misol	Shmidtning ortogonallashtirish jarayoni	$E = L_2[0, 1], x_1(t) = 1, x_2(t) = t.$ Chiziqli erklilikka tekshiring va ularni ortogonallashtiring.	$E = \mathbb{R}^3, x = (-1, 0, 1), y = (0, -1, 1), z = (2, 0, -1).$ Chiziqli erklilikka	$E = \mathbb{R}^3, x = (0, -1, 1), y = (2, 0, -1).$ Chiziqli erklilikka tekshiring va ularni ortogonallashtiring.

	htirish jarayoni.				tekshiring va ularni ortogonalashtiring.	
27	Bessel tengsizligi va Parseval tengligi. Yopiq ortogonal sistema.	Bessel tengsizligi	Parseval tengligi. Yopiq ortogonal sistema.	$C_2[-\pi; \pi]$ separabel Evklid fazosida $\{\phi_n(t) = \pi^{-0,5} \sin nt\}_{n=1}^{\infty}$ sistema ortonormal bo'ladimi?	$C_2[-\pi; \pi]$ separabel Evklid fazosida $\{\phi_n(t) = \pi^{-0,5} \sin nt\}_{n=1}^{\infty}$ sistema to'la bo'ladimi?	$C_2[-\pi; \pi]$ Evklid fazosida $\{\phi_n(t) = \sin nt\}_{n=1}^{\infty}$ sistemaning ortogonal ekanligini isbotlang.
28	To'la Evklid fazosi. Riss-Fisher teoremasi. Evklid fazosining xarakteristik xossalari.	To'la Evklid fazosi ta'rifi va unga oid misollar	Riss-Fisher teoremasi.	$E = \mathbb{R}^2, (x, y) = x_1y_1 - x_2y_2$ ifoda skalyar ko'paytma bo'ladimi?	$E = \mathbb{R}^2, (x, y) = x_1y_1 - x_2y_1 + 2x_2y_2$ ifoda skalyar ko'paytma bo'ladimi?	$L_2[-\pi; \pi]$ Evklid fazosida $\phi_n(t) = e^{int}, n \in \mathbb{Z}$ sistemaning ortogonal ekanligini isbotlang.
29	Hilbert fazolari. Izomorfizm haqidagi teorema.	Hilbert fazo ta'rifi va unga oid misollar	Separabel Hilbert fazolarining o'zaro izomorfligi haqidagi teorema	$E = C[a, b], (x, y) = \int_a^b x^2(t)y^2(t)dt$ ifoda skalyar ko'paytma bo'ladimi?	$E = R^3, \rho(x, y) = x_1y_1 - 2x_2y_2 - 7x_3y_3$ skalyar ko'paytmani aniqlaydimi?	$E = C[a; b], \rho(x, y) = \int_a^b e^t x(t)y(t)dt$ ifoda skalyar kopaytma bo'ladimi?
30	Hilbert fazolarining qism fazosi. Ortogonal to'ldiruvchi. Hilbert fazolarining to'g'ri yig'indisi	Hilbert fazosida ortogonal to'ldiruvchi tushunchasi	Hilbert fazolarining to'g'ri yig'indisi tushunchasi	$E = R^3, (x, y) = x_1y_1 + x_2y_2 - x_3y_3 $ ifoda skalyar ko'paytma bo'ladimi?	$E = R^3, \rho(x, y) = x_1y_1 + 2x_2y_2 + x_3y_3 $ skalyar ko'paytmani aniqlaydimi?	$E = \ell_2, (x, y) = \sum_{k=1}^{\infty} \frac{x_k y_k}{k}$ ifoda skalyar ko'paytma bo'ladimi?

Tuzuvchilar:

dots. S.E.Usmanov

ass. B.Po'latov

Kafedra mudiri:

dots. (PhD) Z.K.Shukurov